

Juni 2025

Göteborgsregionens
Innovationsarena

Framtidssituationer #2

Ett underlag för att prata om
framsyn och framtid

Varför behöver vi prata om framtiden?

Omvärld och närvärld är snabbt föränderliga. För att stå stadigt och göra våra organisationer beredda på förändring behöver vi ett kunna prata om framtiden på ett strukturerat och strategiskt sätt. Det är också ett förhållningssätt som skapar förutsättningar att upptäcka möjligheter för innovation.

Om underlaget

Situationerna kan användas som underlag för att prata om framtiden på ett strategiskt och strukturerat sätt.

Vad är framtidssituationer?

Ett av begreppen vi använder inom Innovationsarenan är framtidssituationer - korta nedslag i en tänkbar framtid som vi baserar på flera datapunkter; signaler och tidiga tecken på förändring.

Tanken är inte att förutsäga framtiden, utan att sätta igång diskussionen om olika framtider och vad dessa kan innebära för välfärden.

Situationerna fungerar som diskussionsunderlag för grupper som vill träna sin blick för förändring, upptäcka behov i tid – eller bara skärpa det strategiska samtalet.

På innovationsarena.goteborgsregionen.se hittar du alla tidigare publicerade situationer.

Stöd och inspiration

Behöver din organisation stöd eller inspiration kring att prata samsyn? Hör av dig till oss!

Kontakt:

stina.bergman.lindskog@goteborgsregionen.se

henrik.krantz@goteborgsregionen.se

Så här kan du använda materialet

Samla dina kollegor och läs igenom situationerna. Välj en eller flera situationer att diskutera utifrån följande frågeställningar:

- Vad innebär den här situationen för er organisation?
- Hur väl förbereda är ni för den situationen idag?
- Vad hade ni behövt göra för att på ett så bra sätt som möjligt möta den situationen? Handlar det om ny kompetens, eller behövs ett stärkt samarbete med en annan sektor, verksamhet eller organisation?

Situation: Arbetsmarknaden blir mer volatil och kräver nya sätt att ställa om

Flera signaler pekar på att den traditionella synen på stabila yrken och utbildningars långsiktiga värde utmanas. AI kan ersätta upp till hälften av alla kontorsjobb inom fem år, stora arbetsgivare som Microsoft och brittiska staten skär ner personal i tusental medan traditionella instegsjobb riskerar att falla bort. Samtidigt visar fall som Klarna att AI inte alltid ersätter mänskligt arbete på ett hållbart sätt. Företaget tvingades återanställa personal efter kundprotester mot AI-driven support. Sammantaget pekar signalerna på en framtid där arbetsmarknaden blir mer oförutsägbär, att karriärvägar ändrar karaktär. För att få sitt första jobb efterfrågas färdigheter som att kunna hantera förändringar effektivt. Att kunna växla mellan olika sammanhang utan att fastna, att inte bli överväldigad när saker förändras och att snabbt ställa om för att möta förändringen. Livslångt lärande blir avgörande och för det krävs system som gör det enklare att snabbt ställa om, korta och individanpassade utbildningar.

Datapunkter

- [Artikel: Brittiskt stålbad – Utgifterna ska ner 15 procent \(SvD Näringsliv\)](#)
- [Artikel: Microsoft laying off about 6,000 people \(CNBC\)](#)
- [Artikel: Sam Altman says the world isn't ready for the 'humanoid robots moment' \(Business Insider\)](#)
- [Reportage: After firing 700 employees for AI, Swedish company admits their mistake and plans to rehire humans. \(The Economic Times\)](#)
- [Artikel: The new skills triad: How we equip the workforce for the future of work \(World Economic Forum\)](#)
- [Plan: Union of skills \(Europeiska kommissionen\)](#)
- [Reportage: Behind the Curtain: A white-collar bloodbath \(Axios\)](#)
- [Nyhetsbrev: The skill I'm hiring for in 2025 as a CEO \(Personal Math with Greg & Taylor\)](#)

Situation: Hybrida boendeformer

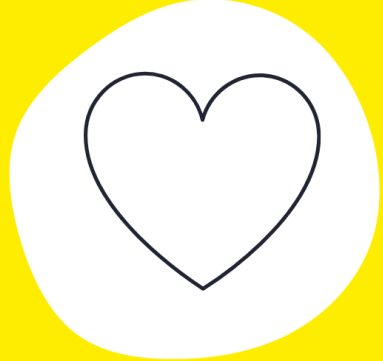

Bostadsmarknaden har blivit ännu tuffare, med ökat antal vräkningar av barnfamiljer och unga som inte längre har råd med egna hem. Samtidigt sitter många äldre ensamma, isolerade från samhället. Ur denna kris har nya hybrida boendeformer vuxit fram där ensamstående utan arbete och studenter flyttar in i hybrida boendeformer. I utbyte mot gratis boende erbjuder de sällskap, teknikhjälp och stöd i vardagen vilket skapar en symbios som löser problem för båda parter.

Vi ser signaler på att kommuner och utbildningsanordnare kan börja samarbeta systematiskt kring dessa arrangemang, inte bara för att förebygga ensamhet och lindra bostadskrisen, utan också för att bygga upp kompetens genom praktisk erfarenhet.

Datapunkter

- Pressmeddelande: Antalet vräkningar ökar (Kronofogden)
- Artikel: 10 000 barn hemlösa: "Svenska modellen kraschad" (Dagens Nyheter)
- Reportage: College Students Can Live In This Dutch Nursing Home For Free — As Long As They Hang Out With The Elderly Residents (Your Tango)

Situation: När AI vinner våra hjärtan och ändrar våra övertygelser

AI är inte bara bättre än människor på att argumentera, den är också tillgänglig dygnet runt, personligt anpassad och aldrig emotionellt uttröttad. Nya fenomen växer fram där användare utvecklar konspirationsteorier tillsammans med AI-system, formar religiösa vanföreställningar och visar växande tillit till AI som moralisk auktoritet.

Genererad media har blivit omöjlig att skilja från verklighet, vilket suddar ut gränsen mellan genuin övertygelse och algoritmisk påverkan. Människor vet inte längre om deras djupaste övertygelser kommer inifrån eller har planterats av AI-system som lärt sig att trycka på exakt rätt knappar. Att värna om oberoende journalistik har blivit en existentiell demokratisk fråga och helt nya granskande roller behövs för att navigera denna nya verklighet, säkerställa informationsintegritet och bevara mänsklig autonomi.

Datapunkter

- [Reportage: ChatGPT Users Are Developing Bizarre Delusions \(Futurism\)](#)
- [Artikel: AI bättre än människor på att övertala folk online \(Computer Sweden\)](#)
- [Krönika: "Blint tvivel eller blind tillit – vem som förtjänar vad blir en evig kamp" \(Journalisten\)](#)
- [Artikel: Journalism facing new threats from AI and censorship \(UN News\)](#)
- [Artikel: Elon Musk's Grok AI chatbot brought up 'white genocide' in unrelated queries \(CNN\)](#)
- [Studie: AI Shows Higher Emotional IQ than Humans \(Neuroscience News\)](#)

Situation: Livet efter internet

Internet har länge varit en självklar arena för arbete, relationer, lärande och identitet. Men signaler pekar på att något har skifta. Framförallt är det de unga som har tröttnat. De vill inte längre leva sina liv genom skärmar och algoritmer. En framtidssituation är att webben är omformad för att passa AI-agenter, inte människor. Nätet styrs av AI, som handlar, kommunicerar och tänker åt oss, medan vi själva kliver tillbaka. Internet har blivit ett system som körs i bakgrunden och vikten av lokala sammankomster och gemenskaper växer för ett ökat välmående, samtidigt som allt fler platser för unga att mötas läggs ner.

Datapunkter

- Artikel: E-type: "Man nedmonterar fundamentet för Sveriges otroliga musikframgångar" (ETC)
- Blog: Why is community important for our mental health and wellbeing? (Mental Health Foundation)
- Nyhet: Nu vill Microsoft förvandla alla webbplatser till AI-appar
- Studie: Almost half of young people would prefer a world without internet (the Guardian)

Situation: När jobbet slutar definiera oss

I Japan överger unga livslång anställning, i Kina vägrar de 996-kulturen och överallt söker sig människor bort från arbete som identitet till arbete som verktyg. Vi ser signaler på att en hel generation bryter med gamla arbetsnormer. Samtidigt bygger "soloprenörer" miljardföretag med AI-agenter som anställda. Arbetskulturen splittras mellan mikroteam som konkurrerar med gigantiska koncerner och unga som medvetet väljer långsammare vägar. En potentiell framtida situation är att kompetensförsörjningen till offentlig sektor utmanas när unga inte längre accepterar dåliga villkor "för stabiliteten" och där arbete blivit en livsstilskomponent snarare än en identitet.

Datapunkter

- [Artikel: Can one person build a billion-dollar company now with AI agents? \(ZDNET\)](#)
- [Artikel: From PowerPoint to plumbing \(Business Insider\)](#)
- [Reportage: How Japan's youth are slowly changing the country's work ethic \(the Japan Times\)](#)
- [Reportage: What is a '996' work culture, and why are young professionals in China giving it the cold shoulder? \(Market Watch\)](#)